

Bijlage 8 Wassenaar in beeld

Inleiding

In deze bijlage wordt voor het thema jeugdzorg een vergelijking gemaakt tussen Wassenaar, de regio Haaglanden, Nederland als geheel én gemeenten met een vergelijkbare grootte. Hierbij is gebruik gemaakt van kwantitatieve gegevens als de Jeugdhulpmonitor Haaglanden, de Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein Rapport (www.waarstaatjegemeente.nl) en andere data die verzameld is in het kader van de uitvoering van de Jeugdwet.

Onlangs is aan de raad het dashboard jeugd Wassenaar gepresenteerd. Het beeld uit het dashboard komt overeen met onderstaande tabellen. De exacte getallen kunnen verschillen vanwege de verschillende bronnen. Zo kan op basis van het dashboard geen vergelijking gemaakt worden met geheel Nederland. Daarom is ervoor gekozen om voor Wassenaar ook de cijfers van desbetreffende bron te gebruiken.

U kunt het dashboard, de bijbehorende stukken en de presentatie die gegeven is vinden op: <https://wassenaar.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/31df6452-67cb-4bc9-b835-3cb925f38c4b> In de bijlage vindt u de nieuwe versie van het dashboard, d.d. februari 2021.

De bijlage begint (op verzoek) met een korte FAQ lijst over de jeugdwet en belangrijke punten uit deze jeugdwet die van invloed zijn op de omvang en kosten van de jeugdzorg. Waar mogelijk is de situatie toegespitst op Wassenaar. De notitie geeft vervolgens inzage in de financiële gegevens en gaat daarna in op de aantallen en percentages jongeren in jeugdzorg, de kosten per cliënt en de verdeling tussen verschillende types zorg.

Frequently Asked Questions

Vraag	Antwoord
Wassenaar kent relatief veel inwoners met een hoog inkomen. Betalen zij ook meer voor de jeugdhulp? En kunnen we aan hen een eigen bijdrage opleggen?	Het college mag geen eigen bijdrage of ouderbijdrage vragen aan jeugdigen of hun ouders. Ook niet bij verlengde jeugdhulp (na de 18e verjaardag van de jongere). In de oorspronkelijke jeugdwet was geregeld dat ouders een ouderbijdrage moesten betalen als hun kind jeugdhulp met verblijf kreeg (verblijf buiten het gezin). Bijvoorbeeld bij pleegzorg of verblijf in een jeugdhulpinstelling. Deze bijdrage is per 1 januari 2016 uit de wet geschrapt. Kortom: zij betalen net als andere Nederlanders geen eigen bijdrage en deze kunnen we ook niet verplichten. Een vrijwillige bijdrage is mogelijk.
Wassenaar kent veel expats. Betalen wij ook aan de hulp voor hun kinderen?	De Jeugdwet is van toepassing op 'in Nederland verblijvende jeugdigen' (artikel 1.3 lid 1 Jeugdwet). De jeugdhulpplicht van gemeenten strekt zich uit tot zowel rechtmatig als niet rechtmatig in Nederland verblijvende vreemdelingen. Maar dus ook voor kinderen van expats die rechtmatig in Nederland verblijven. Het antwoord is dus ja: wij betalen ook voor de hulp aan kinderen van expats.
Betalen we ook voor kinderen uit andere	Er geldt een woonplaatsbeginsel in de Jeugdwet: de gemeente die (financieel) verantwoordelijk is, is de gemeente waar de feitelijke

gemeenten die in Wassenaar naar school gaan of bij een Wassenaarse aanbieders hulp krijgen?	woonplaats van de ouder met gezag ligt. Zit bijvoorbeeld een kind uit Leiden op school in Wassenaar en krijgt daar begeleiding (niet zijnde onderwijsbegeleiding)? Dan blijft de gemeente Leiden verantwoordelijk omdat het kind daar woont bij de ouder met gezag.
Kunnen we als gemeente ook hulp weigeren, bijvoorbeeld als het budget op is?	Nee, dat kan niet. De gemeente heeft een resultaatsverplichting en kan dus niet weigeren een indicatie te stellen omdat het budget op is. Wat wel mogelijk is, is het instellen van wachtlijsten (zie maatregel budgetplafond/drempelwaarde). De gemeente is bovendien niet de enige wettelijke verwijzer richting geïndiceerde jeugdzorg. Sterker nog: het merendeel van de verwijzingen loopt via andere kanalen: in 2020% liep 48% van de verwijzingen via de huisarts, 17% via de Gecertificeerde Instellingen en 15% via de medisch specialisten. Slechts 11% van de verwijzingen kwam vanuit de gemeente.
Wordt er ook zorg in het buitenland geboden?	Als vaststaat dat een jeugdhulpvoorziening moet worden getroffen voor de jeugdige/ouders, moet het college beoordelen of deze voorziening eventueel ook in het buitenland verleend kan worden. De Jeugdwet werpt geen beperkingen op om jeugdhulp in het buitenland te verlenen. Wel zal altijd vast moeten staan dat de kwaliteit van de jeugdhulp die in het buitenland verleend wordt, gewaarborgd is. Daarvoor is het Afsprakenkader buitenlands zorgaanbod Jeugd opgesteld. De kwaliteit moet ook gewaarborgd zijn als de jeugdige/ouders de hulp via een pgb willen inkopen. Voor zover bekend wordt op dit moment geen zorg geboden in het buitenland. Maar de wet sluit dit niet uit.

Wassenaar financieel

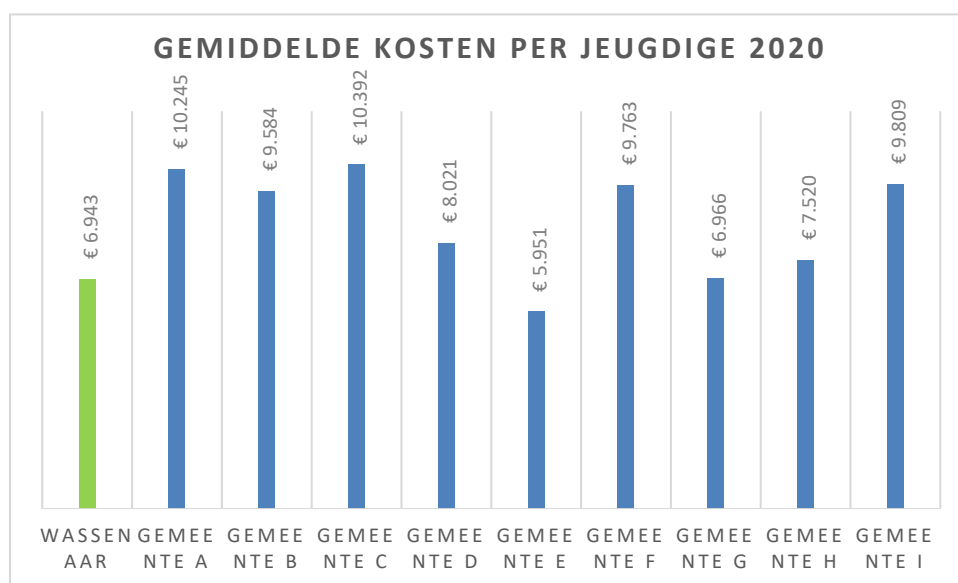
In onderstaande tabel zijn de financiën kort weergegeven. De tabel spreekt voor zich voor de eerste 3 kolommen: per jaar worden de ontvangen rijksmiddelen afgezet tegen de uitgaven. Zo is te zien dat er in 2019 een verschil van iets meer dan 1 miljoen euro was. Het onderzoek van AEF laat zien dat, als het landelijk effect door 1000 gedeeld wordt (standaard verdeelsleutel Wassenaar) de tekorten in Wassenaar groter hadden moeten zijn (m.u.v. 2016).

Jaar	Ontvangen Rijksmiddelen	Uitgaven	Verschil Uitgaven en Rijksmiddelen	Gemiddelde AEF - uitkomst tekort gemeente t.o.v. rijksmiddelen (landelijk effect gedeeld door 1.000 t.b.v. Wassenaar)	Wassenaar t.o.v. landelijk beeld
2015	€ 2.943.258	€ 2.707.949	€ 235.309	€ 150.000	€ 85.309
2016	€ 2.777.623	€ 3.360.992	€ -583.369	€ -150.000	€ -433.369
2017	€ 2.989.142	€ 3.884.466	€ -895.324	€ -1.000.000	€ 104.676

Gemiddelde kosten per jeugdige 2020

Bron: Regioverkenner 2020

De gemiddelde gedeclareerde kosten in 2020 per jeugdige zijn in Wassenaar € 6.943¹. Wassenaar staat daarmee op de tweede plek qua laagste gemiddelde kosten per jeugdige in de regio Haaglanden. Wanneer een vergelijking wordt gemaakt tussen de gemiddelde kosten in 2017 en 2020 geldt dat Wassenaar een stijging kent van 25,18%. Wassenaar staat daarmee op plek 4 in de regionaal vergelijking: 3 andere gemeenten kennen een lager percentage (19,30% tot 21,56%). Daar tegenover staat dat 3 gemeenten een stijging kennen van meer dan 50%, waarbij 1 gemeente zelf een stijging heeft van 90%: van € 4.208 naar € 8.021.

Verdeling naar type jeugdzorg

Bron: CBS Jeugd

Een van de opdrachten bij de decentralisatie was het verminderen van het aantal jeugdigen met een indicatie voor zorg met verblijf, ten gunste van ambulante indicaties. De percentages kunnen per jaar fluctueren (in- en uitstroom cliënten, afbouw aanbod) maar in vergelijking met de regio, Nederland en vergelijkbare gemeenten heeft Wassenaar een iets hoger percentage hulp dat ambulant wordt verleend.

Ter aanvulling: zoals het Dashboard Jeugd laat zien valt het grootste deel van de kosten voor jeugdhulp onder de noemer ambulante hulp. De aantallen jeugdigen en gezinnen met ambulante hulp zijn hoger dan die in verblijf, al zijn de kosten per klant weer hoger voor hulp met verblijf, wat logisch is omdat de zorgzwaarte vaak hoog is en er kosten worden gemaakt voor het verblijf zelf.

Het onderzoek van AEF laat zien dat er een beweging is richting meer jeugdhulp voor jeugdigen uit huishoudens met hogere inkomens. Dit geldt vooral voor de ambulante jeugdhulp. AEF gaat niet in op de redenen voor het zoeken van hulp door hoer opgeleide ouders, maar signalen uit het veld zijn dat deze ouders vaak meer druk leggen op de prestaties van het kind en sneller hulp zoeken bij zaken die relatief "normaal zijn" bij de leeftijdsperiode waarin de jeugdige zich bevindt. Te

¹ N.B. Het bedrag 2020 zal iets hoger zijn dan nu weergegeven: nog niet alle kosten over 2020 zijn gedeclareerd. Het bedrag in het dashboard van november is anders omdat anno januari 2021 er meer declaraties zijn ingediend voor 2020 dan op 1 november 2020.

denken valt aan bijvoorbeeld enige somberheid gedurende de pubertijd en zindelijkheidsproblemen bij peuters. Wassenaar kent een relatief hoger percentage inwoners met een hoog inkomen en een hoog opleidingsniveau. Dit verklaart waarschijnlijk ook een deel van de stijgingen binnen de jeugdwet in Wassenaar.

